

VALSTS AIZSARDZĪBAS MĀCĪBAS

Pamata militāro prasmju kursa atgāadne

VALSTS
AIZSARDZĪBAS
MĀCĪBA

SATURS

IERINDAS MĀCĪBA	1
NOTEIKUMOS LIETOTIE TERMINI	1
KARAVĪRA PIENĀKUMI PIRMS STĀŠANĀS IERINDĀ UN ESOT IERINDĀ	2
IERINDAS PAŅĒMIENI UN KARAVĪRA PĀRVIETOŠANĀS BEZ IEROČA.....	2
PĀRVIETOŠANĀS.....	10
PAGRIEZIENI KUSTĪBĀ	15
MILITĀRĀ SVEICINĀŠANA	16
NODAĻAS IERINDAS	17
IZIEŠANA NO IERINDAS UN PIEIEŠANA PIE KOMANDIERA (Priekšnieka)	18
MILITĀRĀ SVEICINĀŠANA IERINDĀ UZ VIETAS.....	19
NORMATĪVIE AKTI	21
MILITĀRĀ DIENESTA IEKĀRTAS REGLAMENTS	21
KARAVĪRA UN ZEMESSARGA FORMAS TĒRPI, ATŠĶIRĪBAS ZĪMES.....	23
STARPTAUTISKIE KARA LIKUMI	24
DISCIPLINĀR ATBILDĪBAS LIKUMS	25
KARAVĪRU APBALVOŠANAS REGLAMENTS	26
MILITĀRĀ DIENESTA LIKUMS	28
KRIMINĀLLIKUMS	29
SARDZES (APSARDZES) REGLAMENTS	30
LAUKA ADMINISTRĀCIJA	32
PERSONĪGĀ HIGIĒNA	32
FORMASTĒRPA EFEKTĪVA IZMANTOŠANA ATBILSTOŠI LAIKA APSTĀKĻIEM UN FIZISKAJAI SLODZEI.....	33
INDIVIDUĀLĀS NAKTSMĪTNES UZSLIEŠANA	36

TOPOGRĀFIJA UN ORIENTĒŠANĀS	37
KARTES STRUKTŪRA.....	37
KARTES MĒROGS	39
TOPOGRĀFISKIE APZĪMĒJUMI	40
KOORDINĀTU NOTEIKŠANA	48
AZIMUTA UN DIREKCIJAS LEŅĶA NOTEIKŠANA, KOMPASS UN TĀ PIELIETOJUMS	49
VIRZIENA LEŅĶIS (Direkcijas leņķis).....	50
AZIMUTS	50
ATTĀLUMA NOTEIKŠANA.....	51
ATTĀLUMA NOTEIKŠANA UZ KARTES.....	51
SAKARU MĀCĪBA	53
NATO FONĒTISKAIS ALFABĒTS	53
SAKARU PĀRBAUDES PROVĀRDI	54
SAKARU PROCEDŪRAS VĀRDI	55
LAUKA KAUJAS IEMAŅAS	57
INDIVIDUĀLĀ MASKĒŠANĀS	57
MĒRĶU NORĀDE.....	60
ROKU SIGNĀLI.....	62
RIŅĶVEIDA AIZSARDZĪBA	65
REAKCIJA UZ PRETINIEKU UGUNI.....	66
UGUNS KONTROLES PAVĒLE	67
FORMĀCIJU VEIDI/IZVĒRŠANĀS	67
ĀTRĀ KAUJAS PAVĒLE.....	71
PATRUĻBĀZE.....	72

IERINDAS MĀCĪBA

NOTEIKUMOS LIETOTIE TERMINI

aizmugure – fronteī pretējais virziens (ierindai aiz muguras);

atstarpe – mērvienība attālumam starp līdzās stāvošiem karavīriem, transportlīdzekļiem, apakšvienībām un vienībām;

atstatums – attāluma mērvienība starp karavīriem, transportlīdzekļiem, apakšvienībām. Atstatums starp apakšvienībām ir attālums dziļumā no priekšā esošās apakšvienības pēdējās rindas līdz aizmugurē esošās apakšvienības pirmajai rindai;

divrindu ierinda – ierindas veids, kurā aiz pirmās karavīru rindas stāv otrā karavīru rinda 1 (viena) soļa vai izstieptas rokas, kas uzlikta uz priekšā stāvoša karavīra pleca, atstatumā. Ierindai pagriežoties, rindu nosaukumi nemainās. Ja kolonnu pa 3 (trīs) vai 4 (četri) apstādina un pagriež uz kreiso vai labo pusi, izveidojas trīsrindu vai četrindu ierinda;

flangs – ierindas puse no ierindas vidus: pa labi – labais, pa kreisi – kreisais;

fronte – ierindas virziens, pret kuru karavīrs stāv ar seju (transportlīdzeklis – ar priekšpusi);

ierinda – noteikts karavīru vai transportlīdzekļu sakārtojums kopējai darbībai;

kārta – karavīru secības mērvienība ierindā, kurā 2 (divi) karavīri divrindu ierindā stāv viens otram aizmugurē;

kolonna – ierinda, kurā karavīri, apakšvienības vai transportlīdzekļi stāv cits aiz cita;

noslēdzošais – kopējs apzīmējums karavīram, transportlīdzeklim vai apakšvienībai (vienībai), kas ir kolonnā pēdējais;

rinda – ierinda, kurā karavīri, apakšvienības vai transportlīdzekļi stāv vienā līnijā cits citam blakus;

vadošais – kopējs apzīmējums karavīram, transportlīdzeklim vai apakšvienībai (vienībai), kas pārvietojas norādītā virzienā gājiena ierindas galvgalī.

KARAVĪRA PIENĀKUMI PIRMS STĀŠANĀS IERINDĀ UN ESOT IERINDĀ

Pirms stāšanās ierindā:

- pārbaudīt, vai nav pielādēts ierocis un vai tas ir nodrošināts, vai ir kārtībā bruņojums, munīcija, formas tērps, individuālie aizsardzības līdzekļi, uzskabe, kaujas un cita tehnika, sakārtot matus;
- pareizi uzgērbt un sakārtot formas tērpu, uzskabi, palīdzēt citiem novērst atklātos trūkumus.

Ierindā:

- zināt savu vietu ierindā, prast ātri, netraucējot citus, to ieņemt;
- kustībā saglabāt līdzināšanos, noteikto atstatumu un atstarpes;
- bez atļaujas nesarunāties, ievērot pilnīgu klusumu, būt uzmanīgam, ātri un precīzi izpildīt komandas un signālus, netraucējot citus;
- neiziet no ierindas bez atļaujas;
- slēgtā ierindā skatīties taisni uz priekšu, stāvēt nekustīgi, bet ne saspringti, ejot ieturēt soli, līdzināties frontāli un kārtās;
- visos apstākļos sargāt savu ieroci no bojājumiem un netīrumiem, raudzīties, lai tas vienmēr būtu lietošanas gatavībā;
- pildot novērotāja pienākumus, pavēles, komandas un signālus nodot saprotami, tos nesagrozot.

IERINDAS PAŅĒMIENI UN KARAVĪRA PĀRVIETOŠANĀS BEZ IEROČA

Pozīcija "Pamatstāja"

Pamatstājā stāv taisni un dabiski. Papēži kopā. Purngali vienā līnijā viens ar otru un vienādi izvērsti savilktas dūres platumā starp apavu purngalu iekšpusi. Ceļgali taisni. Ķermenis taisns, mazliet uz priekšu ar vienādu svaru uz abu

pēdu vidusdaļu, vēders ievilkts, krūtis brīvi uz priekšu, pleci vienādā augstumā. Rokas taisnas gar sāniem, dūre viegli savilkta, īkšķis pret rādītājpirksta otro locītavu, vidējais pirksts pret bikšu (svārku) vīli. Zods mazliet uz augšu tā, lai galva un ķermenis veidotu taisnu līniju, skats taisni uz priekšu, nekustēties, būt gatavam nekavējoties izpildīt nākamās komandas vai rīkojumus.

Pozīcija "Pamatstāja" formas tērpā bez ieroča un ekipējuma

Pozīcija "Pamatstāja" formas tērpā bez ieroča ar ekipējumu

Savilkta dūres stāvoklis

"Pamatstāju" ieņem:

Ierindā:

- pēc komandām "STĀTIES!", "MIERĀ!";
- ja komandieris uzrunā karavīru, kurš pirms tam stāv Stāvoklī brīvi;
- Valsts himnas izpildīšanas laikā;
- dodot komandas;
- Ārpus ierindas:
- dodot un saņemot pavēles;
- nododot ziņojumus;
- dodot komandas;
- sarunājoties ar priekšnieku (ja nav dota atļauja stāvēt Stāvoklī brīvi);
- sveicināšanās laikā;
- Valsts himnas izpildīšanas laikā.

Pozīcija "Stāvoklis brīvi"

Lauka un ikdienas formas tērpā *Stāvoklis brīvi* ir līdzīgs pamatstājai, tikai kreisā kāja izvēsta plecu platumā. Ķermeņa svars vienādi sadalīts uz abām kājām.

Pēc komandas "BRĪVI!" stāv *Stāvoklī brīvi*, nekustoties no vietas un nenovēršot uzmanību. Komandas izpilde notiek vienā taktī. Kreiso kāju atvirza plecu platumā pa kreisi un ar visu pēdu noliek pie zemes virsmas un vienlaikus rokas sakrusto aiz muguras. Kreisās plaukstas delnas virspuse piespiesta pie muguras jostas vietas rajonā. Ēkšķi sakrustoti, labais ēkšķis virspusē, kreisās plaukstas pirkstu gali aptver labās rokas delnu.

Pozīcija Stāvoklis brīvi bez ieroča lauka un ikdienas formas tērpā

Svētku un parādes formas tērpā pozīcija *Stāvoklis brīvi* ir līdzīga *Pamatstājai* tikai ar ceļi ieliektu kāju.

Pēc komandas "BRĪVI!" stāv *Pamatstājā* ar ceļi ieliektu labo (kreiso) kāju, nekustoties no vietas un nenovēršot uzmanību. Komandas izpilde notiek vienā taktī.

*Pozīcija Stāvoklis brīvi bez ieroča svētku un parādes formas tērpā
(izņemot goda sardzi)*

Pēc komandas "SAKĀRTOTIES!", neatstājot savu vietu, secībā, sākot no galvassegas līdz apaviem, veic sakārtošanos, kuras laikā var:

kustēties;

izlikt uz priekšu vienu vai otru kāju;

sakārtot tērpu, uzkabi un ieroci;

sarunāties pusbalsī.

Pēc komandas "BEIGT SAKĀRTOTIES!" nostājas stāvoklī, kāds bija pirms komandas "SAKĀRTOTIES!"

Pēc komandas "Galvassegu – NOŅEMT!" galvassegu noņem ar kreiso roku, satverot:

lauku formas cepuri – aiz naga, ar kreiso roku satverot ar īkšķi no iekšpuses un pārējiem pirkstiem no virspuses. Galvassegu tur pie kreisās kājas nolaistā, izstieptā rokā;

Lauka formas cepures turēšana rokā

laiviņcepuri – aiz priekšpusēs, ar īkšķi no labās un ar pārējiem pirkstiem no kreisās puses. Galvassegu tur pie kreisās kājas nolaistā, izstieptā rokā, kokarde vērsta uz priekšu;

Laiviņcepures turēšana rokā

bruņucepuri, ziemas cepuri un bereti – ar vienu vai abām rokām tā, kā ērtāk. Bereti tur pie kreisās kājas nolaistā, izstieptā rokā, kokarde vērsta uz āru.

Beretes turēšana rokā

Pagriezieni uz vietas

Pagriezienus uz vietas izdara pēc komandām: "Uz la – BO!", "Pus'uz la– BO!", "Uz kreī – SO!", "Pus'uz kreī – SO!", "Apkārt griez – TIES!":

pagriezienus **uz labo, Pus'uz labo** veic uz labās kājas papēža, purngalu nedaudz paceļot, un uz kreisās kājas purngala, paceļot tās papēdi;

pagriezienus **uz kreiso, Pus'uz kreiso, apkārt griezties** – otrādi;

pagriezienu **apkārt griezties** izdara caur kreiso plecu.

Pagriezienos ķermeni tur taisni ar svaru uz priekšā esošās kājas, kājas un galvu tur taisni, rokas gar sāniem.

Pagriežoties ķermeni enerģiski pagriež attiecīgajā virzienā, pagriežoties par 90°, ja komanda "Uz labo (kreiso)!", par 45°, ja komanda "Pus'uz labo (kreiso)!", un par 180°, ja komanda "Apkārt griez – TIES!"

Pagriezienus izpilda divās taktīs: vispirms pagriežas uz komandā noteikto pusi vajadzīgajā leņķī un pieliek otro kāju, ieņemot *Pamatstāju*.

Pagrieziens 90° leņķī

Pagrieziens 180° leņķī

PĀRVIETOŠANĀS

Karavīri soļošanai izmanto šādus soļu veidus:

- *brīvo soli*;
- *gājiena soli*;
- *ierindas soli*;
- *soli uz vietas*.

1. Jebkurā no soļošanas veidiem pārvietošanos sāk pēc komandas, kuras pirmajā daļā nosauc soļošanas veidu, bet izpildes daļā – komandu: "MARŠ!"
Piemēram: "Ierindas solī, soļos – MARŠ!"
2. Ja nav norādīts konkrēts soļošanas veids, bet tikai dota komanda "Soļos – MARŠ!", pārvietošanos sāk Gājiena solī.
3. Pārvietošanās uzsākšana Ierindas solī ir kustība piecās taktīs. Komanda ir: "Ierindas solī, soļos – MARŠ!":
 - 3.1. pēc priekškomandas visu ķermeni pavirza nedaudz uz priekšu – par 2-3° (ķermeņa svaru pārnēsot uz abu kāju pēdu priekšējo daļu un papēžus neatraujot no zemes virsmas);
 - 3.2. pēc izpildkomandas (uz "divi") paceļ iztaisnotu kreiso (vēziena) kāju 60-70 cm uz priekšu soļošanas virzienā, pēda 5-10 cm augstumā no zemes virsmas, purngals vērsts uz priekšu, kāju muskuļi nespīdīnāti. Ķermeņa svars uz labās (atbalsta) kājas. Vienlaikus taisnu kreiso roku 30-40° leņķī pleca locītavā virza atpakaļ attiecībā pret ķermeni, bet labo roku uz priekšu gar ķermeni, saliecot elkonī, lai īkšķis atrastos vidusjostas augstumā un plaukstas atstatumā no tā, apakšdelms taisns un paralēli krūtīm, plaukstas – savilkta dūrēs;
 - 3.3. uz "trīs", pārnēsot svaru no labās (atbalsta) kājas uz kreisās (vēziena) kājas pilnu pēdu, kreiso (vēziena) kāju ar papēdi pa priekšu noliek uz zemes virsmas, labā (atbalsta) kāja paliek aizmugurē iztaisnota vai nedaudz ieliekta 2-4° leņķī uz pēdas priekšējās daļas (pirkstgala). Vienlaikus rokas atgriež sākotnējā stāvoklī paralēli ķermenim kā Pamatstājā;

- 3.4. uz "četri" ar labo kāju atvēzējas 60-70 cm uz priekšu soļošanas virzienā, pēda 5-10 cm augstumā no zemes virsmas, purngals vērsts uz priekšu, kāju muskuļi nesašprindzināti. Ķermeņa svars uz kreisās (atbalsta) kājas. Vienlaikus taisnu labo roku 30-40° leņķī pleca locītavā virza atpakaļ attiecībā pret ķermeni, bet kreiso roku uz priekšu gar ķermeni, saliecot elkonī, lai īkšķis atrastos vidusjostas augstumā un plaukstas atstatumā no tā, apakšdelms taisns un paralēli krūtīm, plaukstas – savilkta dūrēs;
- 3.5. uz "pieci", pārnesot svaru no kreisās (atbalsta) kājas uz labās (vēziena) kājas pilnu pēdu, labo (vēziena) kāju ar papēdi pa priekšu noliek uz zemes virsmas, kreisā (atbalsta) kāja paliek aizmugurē iztaisnota vai nedaudz ieliekta 2-4° leņķī uz pēdas priekšējās daļas (pirkstgala). Vienlaikus rokas atgriež sākotnējā stāvoklī paralēli ķermenim kā Pamatstājā.
4. Soļojot ierindas solī, darbības taktis ir nepārtrauktas un ietver 50.2.-50.5.punktā aprakstītās kustības taktis. Ķermeni tur taisni un nedaudz uz priekšu 2-3° leņķī attiecībā pret zemes virsmas vertikālo asi, akcentējot uzsvaru uz roku kustībām, galvas stāvokli, kā arī atstatumu un atstarpi starp karavīriem, ja tie pārvietojas ierindā.
5. Pārvietošanos ierindas solī izmanto:
 - 5.1. soļojot parādes maršā;
 - 5.2. sveicināšanai soļojot apakšvienības (vienības), sardzes (goda sardzes), karoga grupas (štāba grupas) u.tml. sastāvā;
 - 5.3. ja, pārvietojoties Gājiena vai Brīvā solī, nosauc apakšvienību, piemēram: "nodaļa", "vads" u.tml., vai dod komandu: "MIERĀ!";
 - 5.4. ierindas mācībās;
 - 5.5. izejot no ierindas un atgriežoties tajā.
6. Gājiena solis ir galvenais apakšvienības un karavīra individuālās pārvietošanās veids soļojot. Gājiena soli uzsāk un turpina līdzīgi kā ierindas soli, tikai roku vēziens uz aizmuguri ir 10–20° attiecībā pret ķermeni, un priekšā rokas apakšdelms nav paralēli krūšu kurvī.

7. Brīvo soli izmanto ilgstošos pārgājienos, pārvietojoties ar smagu uzkabi (ekipējumu), ejot pa šķēršļotu apvidu, pāri tiltiem un telpās ar grīdas segumu.
8. Pēc komandas "Brīvā solī, soļos – MARŠ!" karavīri uzsāk kustību ar jebkuru kāju, katrs pēc saviem ieskatiem, saglabājot savu vietu ierindā un izveidojot atstarpes un atstatumus tā, lai netraucētu ne blakus, ne priekšā un aizmugurē ejošos.
9. Pārvietošanās laikā soļošanas veidus var mainīt. Lai kolonna (rinda) pārietu uz citu soļošanas veidu, dod attiecīgu komandu, piemēram: "Brīvā solī, soļos – MARŠ!" Pēc izpildkomandas karavīrs sper vienu soli tāpat kā iepriekš un ar kreiso kāju sāk jaunu pārvietošanās veidu.
10. Gājiena solī no ierindas soļa pāriet pēc komandas "BRĪVI!" ierindas solī no Gājiena soļa pāriet pēc komandas "MIERĀ!"
11. Visu veidu soļošanas parastais temps ir 90-110 soļi minūtē, soļa garums – 50-60 cm.

Piebilde. Ejot pret kalnu, pa irdenu augsni, sniegu un slidenu ceļu, pārvietošanās tempu un soļu garumu samazina.

12. Lai pārtrauktu soļošanu, komandē: "Rinda (nodaļa, vads, rota u.tml.) – STĀT!" Pēc izpildkomandas, ko parasti dod reizē ar kreisās kājas soli, ar labo kāju sper vēl vienu soli un pēc tam pieliek klāt kreiso kāju, ieņemot Pamatstāju.
13. Pēc komandas soļošana Solis uz vietas ir kustība četrās taktīs. Komanda ir: "Uz vietas, soļos – MARŠ!":
 - 13.1. pēc izpildkomandas paceļ ceļgalī saliektu kreiso kāju uz augšu 10-15 cm augstumā no zemes virsmas, purngals vērsts lejā uz priekšu, kāju muskuļi nenasprindzināti. Ķermeņa svars uz labās (atbalsta) kājas. Vienlaikus taisnu kreiso roku 10-20° leņķī pleca locītavā virza atpakaļ attiecībā pret ķermeni, bet labo roku uz priekšu gar ķermeni, saliecot elkonī, lai tīkšķis atrastos vidusjostas augstumā un plaukstas atstatumā no tā, plaukstas – savilktaš dūrēs;

- 13.2. uz "divi" nolaiž kreiso kāju sākuma stāvoklī un ieņem Pamatstāju;
- 13.3. uz "trīs" paceļ ceļgalī saliektu labo kāju uz augšu 10-15 cm augstumā no zemes virsmas, purngals vērsts lejā uz priekšu, kāju muskuļi nespīdīti. Ķermeņa svārs uz kreisās (atbalsta) kājas. Vienlaikus taisnu labo roku 10-20° leņķī pleca locītavā virza atpakaļ attiecībā pret ķermeni, bet kreiso roku uz priekšu gar ķermeni, saliecot elkonī, lai īkšķis atrastos vidusjostas augstumā un plaukstas atstatumā no tā, plaukstas – savilkta dūrēs;
- 13.4. uz "četri" nolaiž labo kāju sākuma stāvoklī un ieņem Pamatstāju.
14. Soļojot Solis uz vietas, darbības taktis ir nepārtraukta. Ķermeni tur taisni, akcentējot uzsvāru uz roku kustībām un kāju pacelšanu vienādā augstumā.
15. Piebilde. Pārvietošanās uzsākšanai no soļošanas Solis uz vietas dod komandu, piemēram: "Nodaļa – TAISNI!", pēc kuras ar labo kāju izpilda soli uz vietas un ar kreiso kāju uzsāk Gājiena soli (vai ar komandu noteiktu citu soļošanas veidu).
16. Ātruma maiņai komandē: "Garāku SOLI!", "Īsāku SOLI!", "Biežāku SOLI!", "Retāku SOLI!", "Pus – SOLI!", "Pilnu SOLI!"
17. Izšķir divus skriešanas veidus:
- 17.1. skrējiens vienā solī;
- 17.2. skrējiens brīvajā solī.
18. Lai pārvietotos Skrējienam vienā solī, komandē: "Nodaļa (vads, rota), skriešus – MARŠ!"
19. Pēc priekškomandas ķermeni viegli noliec uz priekšu, rokas viegli saliektas dūrē ar īkšķiem uz augšu, nedaudz atpakaļ un pievilktas pie krūtīm. Pēc izpildkomandas ar kreiso kāju uzsāk brīvu skrējieni ar tempu 165-180 soli minūtē, soļa garums 85-90 cm, rokas brīvi kustas soļu taktī uz priekšu un atpakaļ. Vadošie karavīri skrien vienā ātrumā, katrs karavīrs saglabā savu vietu ierindā, ierocis ir rokās. Sarunāšanās, dziedāšana ir atļauta, ja cits lēmums nav pieņemts.

Pozīcija pārvietošanās uzsākšana Skrējienam vienā (brīvā) solī

20. Skriešanai uz vietas komandē: "Uz vietas skriešus – MARŠ!" Skriešanu uz vietas apzīmē līdzīgi soļošanai Solis uz vietas, kāju un roku kustības piemērojot skriešanai.
21. Lai pārvietotos Skrējienam brīvā solī, komandē: "Nodaļa (vads, rota u.tml.), brīvā solī, skriešus – MARŠ!", kuru iesāk tikai no soļošanas Brīvā solī vai no Skrējienam vienā solī.
22. Pēc izpildkomandas, neievērojot tempu un soļu takti, skrien brīvi. Vadošie karavīri skrien vienā ātrumā, katrs karavīrs saglabā savu vietu ierindā, ieroci tur ērti, netraucējot citiem. Sarunāšanās, dziedāšana ir atļauta, ja nav pieņemts cits lēmums.
23. Pārejai no skriešanas uz soļošanu komandē: "Soļos – MARŠ!", izpildkomandu dodot vienlaikus ar kreisās kājas soli. Pēc tam ar labo kāju vēl izpilda skrējiena soli un ar kreiso kāju pāriet uz Gājiena soli (vai citu komandā noteikto soļošanas veidu). Līdzīgi rīkojas, ja skriešanas laikā saņemta komanda: "Uz vietas – STĀT!"
24. Atsevišķa karavīra pārvietošanai vairākus soļus pa labi, pa kreisi vai atpakaļ komandē, piemēram: "Kareivi Liepiņ, trīs soļus pa labi (pa kreisi, atpakaļ)– PIENĒMT!" Pēc izpildkomandas karavīrs ar labo (kreiso) kāju sper soli sānis, katru reizi pieliekot klāt otru kāju. Šādas pārvietošanās laikā rokas nevēzē.

PAGRIEZIENI KUSTĪBĀ

1. Komandās "Uz labo (kreiso)!" izpildkomandu dod vienlaikus ar labās (kreisās) kājas nolikšanu. Pēc šīs komandas ar kreiso (labo) kāju sper vēl vienu soli, griežas uz purngala noteiktajā virzienā, reizē ar pagriezienu izceļ uz priekšu labo (kreiso) kāju un turpina gājienu norādītajā virzienā.
2. Pagriezienam apkārt dod komandu: "Apkārt – MARŠ!" Pēc izpildkomandas, ko dod vienlaikus ar labās kājas soli, ar kreiso kāju sper vienu pilnu soli, ar labo kāju sper pussoli un to noliek ar papēdi nedaudz pa kreisi no kreisās kājas purngala, strauji pagriežas uz abu kāju purngaliem kreisās rokas virzienā uz pretējo pusi un ar kreiso kāju turpina gājienu jaunā virzienā. Pagriežoties rokas piespiež pie sāniem.

MILITĀRĀ SVEICINĀŠANA

70. Sastopoties jaunākais dienesta pakāpē sveicina vecāko dienesta pakāpē pirmais, karavīri ar vienādām dienesta pakāpēm sveicina viens otru vienlaikus. Sveicinoties karavīri izturas braši, ievērojot noteikumus, kas norādīti Noteikumumu 34., 50. un 52.punktā.
71. Sveicināšanai uz vietas sveicinātājs pagriežas pret sveicināmo personu, ieņem Pamatstāju, pieliek labo roku pie galvassegas tā, lai vidējais pirksts pieskartos pie cepures naga sākuma (iedomātās naga vietas – galvassegām bez naga) labās puses, pirksti iztaisnoti un kopā, bet elkonis – vienā līnijā un augstumā ar plecu, skatās tieši uz sveicināmo personu, griežot galvu līdz tās pārvietošanās virzienam. Sveicināšanu uzsāk, kad līdz sveicināmajai personai ir 3 - 4 soļi, un pārtrauc, kad sveicināmā persona paiet garām vai apstājas.

Piebilde. Stāvēt bez galvassegas, sveicinātājs pagriežas pret sveicināmo personu un ieņem Pamatstāju.

72. Ejot garām sveicināmajai personai ārpus ierindas, sveicinātājs 3 - 4 soļu attālumā vienlaikus ar kreisās kājas nolikšanu nolaiž rokas gar sāniem, pieliekot roku pie galvassegas, pagriež galvu uz sveicināmās personas pusi. Kad sveicināmā persona un sveicinātājs pagājuši viens otram garām, sveicinātājs, noliekot kreiso kāju, pagriež galvu taisni, nolaiž labo

roku un turpina pārvietošanos.

Ja galvā nav galvassegas, tad vienlaikus ar kreisās kājas nolikšanu pie zemes virsmas sveicinātājs pagriež galvu uz sveicināmās personas pusi, piespiežot rokas pie sāniem.

73. Sveicināmo personu apdzenot, sveicinātājs sveicina ar pirmo

apdzīšanas soli. Ar otro soli sveicinātājs sveicināšanu izbeidz.

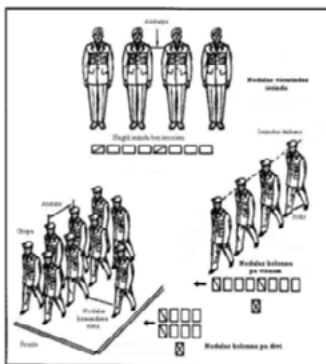
74. Ja sveicinātājam abās rokās nesamais, viņš sveicina tikai ar galvas pagriezienu.

NODAĻAS IERINDAS

Nodaļas slēgtā ierinda uz vietas

113. Nodaļas slēgtā ierinda ir vienrindas vai divrindu ierinda un kolonna pa vienam vai divi.

IZIEŠANA NO IERINDAS UN PIEIEŠANA PIE KOMANDIERA (PRIEKŠNIEKA)

1. Karavīra izsaukšanai no ierindas komandē, piemēram: "Kareivi Kalņiņ! Uz trim soļiem – IZIET NO IERINDAS!" vai "Kareivi Kalņiņ! PIE MANIS (skriešus pie manis)!" Izpildot veic šādas darbības:
 - 1.1. sadzirdējis savu uzvārdu, karavīrs atsaucas "Es!" un pēc komandas par iziešanu no ierindas (izsaukšanu pie priekšnieka) atbild: "Klausos!", un ierindas solī iziet no ierindas noteiktā attālumā, skaitot soļus no pirmās rindas, apstājas un pagriežas pret ierindu. Ja netiek norādīts soļu daudzums, tad karavīrs iziet no ierindas 2 (divus) soļus un pagriežas ar seju pret ierindu;
 - 1.2. pie priekšnieka izsauktais karavīrs sper 1 (vienu) vai 2 (divus) soļus taisni, skaitot tos no pirmās rindas, gājienā pagriežas uz priekšnieka pusi un pa taisnāko ceļu Gājiena solī (skriešus) pienāk (pieskrien) pie viņa, apstājas 2 - 3 soļu attālumā, ieņem Pamatstāju un ziņo, piemēram: "Kapteiņa kungs, kareivis Kalņiņš pēc Jūsu pavēles ieradies!" Ja ierocis ir aiz muguras vai tā nav, vienlaikus ar ziņojuma sākšanu pieliek labo roku pie galvassegas un, ziņojumu beidzot, to nolaiž gar sānu;
 - 1.3. no otrās rindas izsauktais karavīrs viegli uzliek kreiso roku uz priekšā stāvošā karavīra pleca, kurš tūdaļ ar kreiso kāju sper soli uz priekšu, ar labo kāju – soli pa labi un ieņem pamatstāju. Kad no otrās rindas izejošais karavīrs ir pagājis garām, pirmajā rindā stāvošais karavīrs ar kreiso kāju sper soli pa kreisi, ar labo kāju soli atpakaļ un ieņem pamatstāju (Stāvokli brīvi). Ja no ierindas izsauc pirmajā rindā stāvošo karavīru, viņa vietu ieņem otrajā rindā stāvošais;
 - 1.4. ja izsauc kolonnā pa divi, trīs vai četri stāvošo karavīru, viņš iziet no ierindas uz tuvāko pusi (fronti, flangiem un aizmuguri), iepriekš pagriežoties uz labo (kreiso) pusi, sperot soli pa labi (kreisi, aizmuguri). Ja blakus stāv karavīrs, viņš sper soli pa kreisi (pa labi), ar labo (kreiso) kāju soli atpakaļ un ieņem pamatstāju, palaižot garām no ierindas izejošo karavīru, bet pēc tam ar kreiso (labo) kāju sper soli uz priekšu, ar labo (kreiso) kāju – soli pa labi (kreisi) un ieņem Pamatstāju (Stāvokli brīvi).

2. Karavīra nostādīšanai ierindā komandē, piemēram: "Kareivi Kalniņ! Ierindā – STĀTIES!" vai tikai: "Ierindā – STĀTIES!" Izdzirdējis savu uzvārdu, ierindas priekšā stāvošais karavīrs pagriežas ar seju pret priekšnieku un atsaucas: "Es!" un, saņēmis komandu nostāties ierindā, ja nav ieroča vai tas atrodas aiz muguras, pieliek labo roku pie galvassegas un atbild: "Klausos!" Pagriežas kustības virzienā, vienlaikus ar kreisās kājas nolikšanu nolaiž pussaliektu labo roku vidusjostas augstumā, nogājis 3 - 4 soļus ierindas solī un tālāk pārejot Gājiena solī, pa taisnāko ceļu atgriežas ierindā un nostājas savā vietā. Priekšā vai blakus stāvošais karavīrs viņam atbrīvo ceļu 108.punktā noteiktajā kārtībā.
3. Saņēmis attiecīgus norādījumus un atļauju iet (aiziet), karavīrs pieliek labo roku pie galvassegas un atbild: "Klausos!", pagriežas kustības virzienā, vienlaikus ar kreisās kājas nolikšanu nolaiž pussaliektu labo roku vidusjostas augstumā un, nogājis 3 - 4 soļus ierindas solī, pāriet Gājiena solī.
4. Izejot no ierindas, pieejot pie priekšnieka un aizejot no viņa, ieroča sākotnējais stāvoklis nemainās.

112.1 Karavīram, izejot no ierindas priekšējās rindas, viņa vietu ieņem aizmugurē stāvošais karavīrs. Ierindā pēdējā kārtā vienmēr ir pilna.

MILITĀRĀ SVEICINĀŠANA IERINDĀ UZ VIETAS

152. Sveicināšanai uz vietas, kad priekšnieks pienācis pie nodaļas 20 - 25 soļu attālumā, nodaļas komandieris nostājas ierindas priekšā 3 - 4 soļu attālumā pret tās vidu un komandē: "Nodaļa, mierā! Pa labi (pa kreisi, uz vidu) – SKATĪT!"

Pēc izpildkomandas karavīri ieņem pamatstāju, vienlaikus pagriežot galvu uz sveicināmās personas pusi un pavada viņu ar skatienu, griežot galvu kustības virzienā.

Nodaļas komandieris pieliek roku pie galvassegas, pagriežas uz priekšnieka pusi un ierindas solī pa taisnāko ceļu dodas tam pretī; pienācis 2 - 3 soļu attālumā, apstājas un ziņo, piemēram: "Kapteiņa kungs, otrā vada pirmajā nodaļā notiek ierindas mācības. Nodaļas komandieris kaprālis Bērziņš".

Pēc ziņojuma nodaļas komandieris ar kreiso (labo) kāju sper soli sānis, vienlaikus pagriežoties uz labo (kreiso) pusi, un, palaidis garām priekšnieku, soļo aiz viņa 1 - 2 soļu atstatumā, nenostājoties starp viņu un ierindu.

Ja komandieris vai priekšnieks tuvojas no aizmugures, nodaļas komandieris pagriež nodaļu apkārt un komandē, kā iepriekš norādīts.

Uz priekšnieka sasveicināšanos: "SVEICINĀTI, KARAVĪRI!" ierindā stāvošie atbild: "Esiet sveiks(a)!"

Kad priekšnieks ir pagājis garām ierindai vai devis komandu "Brīvi!", nodaļas komandieris komandē: "BRĪVI!" un nolaiž labo roku gar sānu.

Militārā sveicināšana ierindā pārvietojoties

153. Sveicināšanai pārvietojoties nodaļas komandieris dod komandu, kad priekšnieks ir 20 - 25 soļu attālumā: "Nodaļa, MIERĀ! Pa labi (pa kreisi) – SKATĪT!" Ierindas vadīšanas komandas pārvietojoties dod soļu taktī, priekškomandu uzsāk līdz ar kreisās kājas nolikšanu uz zemes virsmas. Visas izpildkomandas dod, kad uz zemes virsmas liek kreiso kāju, pēc tam nodaļa ar labo kāju sper soli un, kreiso kāju noliekot zemē, izpilda komandā noteikto.

Pēc komandas "Mierā!" nodaļa pāriet uz ierindas soli, bet pēc komandas "SKATĪT!" ar nākamo kreisās kājas soli vienlaikus pagriež galvu uz norādīto pusi, nodaļas komandieris pieliek labo roku (ja tā ir brīva) pie galvassegas.

Uz priekšnieka sasveicināšanos: "Sveicināti, karavīri!" karavīri, uzsākot ar kreisās kājas likšanu, soļu taktī atbild: "Esiet sveiks (-a)!"

Pasoļojot garām priekšniekam vai pēc viņa komandas "Brīvi!", nodaļas komandieris komandē: "BRĪVI!", līdz ar nākamo kreisās kājas soli nolaiž pie galvassegas pielikto labo roku, nodaļa pagriež galvas taisni un pāriet Gājiena solī.

NORMATĪVIE AKTI

MILITĀRĀ DIENESTA IEKĀRTAS REGLAMENTS

Latvijas valsts himnas atskaņošana:

- ▷ atklājot svinīgos pasākumus, kas saistīti ar valsts svētku un atceres dienām;
- ▷ karavīra zvēresta došanas ceremonijas laikā;
- ▷ militāro ceremoniju laikā Militāro ceremoniju noteikumos noteiktajā kārtībā;
- ▷ atklājot starptautiskās militārās mācības;
- ▷ atklājot NBS Sporta kluba un NBS regulāro spēku vienību rīkotos sporta pasākumus;
- ▷ citu militāru vai sabiedrisku pasākumu laikā.

Latvijas valsts himnu tās skanēšanas laikā karavīri dzied līdz pilnā balsī

Karavīru pienākumi:

- ▷ Karavīrs attur citus karavīrus no necienīgas rīcības, kā arī atbalsta komandieri (priekšnieku) un vecākos kārtības un disciplīnas uzturēšanā.
- ▷ Karavīrs ievēro vispārējos ētikas principus un izturas pret cilvēkiem bez diskriminācijas.
- ▷ Karavīrs, pildot profesionālo dienestu, kā arī privātajā dzīvē, tai skaitā interneta vidē, atturas no tādas uzvedības vai rīcības, kas var apkaunot viņa statusu, radīt šaubas par viņa cieņu, godīgumu, taisnīgumu un diskreditēt Nacionālos bruņotos spēkus.
- ▷ Par visu, kas varētu kaitēt valstij un NBS, ārkārtas notikumiem, priekšnieku un vecāko pavēlēm vai aizrādījumiem, militārās disciplīnas, administratīviem un citiem pārkāpumiem karavīrs nekavējoties ziņo savam tuvākajam tiešajam komandierim (priekšniekam).

- ▷ Vispārīgie karavīru pienākumi:
- ▷ Karavīrs attur citus karavīrus no necienīgas rīcības, kā arī atbalsta komandieri (priekšnieku) un vecākos kārtības un disciplīnas uzturēšanā.
- ▷ Karavīrs ievēro vispārējos ētikas principus un izturas pret cilvēkiem bez diskriminācijas.
- ▷ Karavīrs, pildot profesionālo dienestu, kā arī privātajā dzīvē, tai skaitā interneta vidē, atturas no tādas uzvedības vai rīcības, kas var apkaunot viņa statusu, radīt šaubas par viņa cieņu, godīgumu, taisnīgumu un diskreditēt Nacionālos bruņotos spēkus.
- ▷ Par visu, kas varētu kaitēt valstij un NBS, ārkārtas notikumiem, priekšnieku un vecāko pavēlēm vai aizrādījumiem, militārās disciplīnas, administratīviem un citiem pārkāpumiem karavīrs nekavējoties ziņo savam tuvākajam tiešajam komandierim (priekšniekam).
- ▷ Vispārīgie karavīru pienākumi:
- ▷ Karavīrs attur citus karavīrus no necienīgas rīcības, kā arī atbalsta komandieri (priekšnieku) un vecākos kārtības un disciplīnas uzturēšanā.
- ▷ Karavīrs ievēro vispārējos ētikas principus un izturas pret cilvēkiem bez diskriminācijas.
- ▷ Karavīrs, pildot profesionālo dienestu, kā arī privātajā dzīvē, tai skaitā interneta vidē, atturas no tādas uzvedības vai rīcības, kas var apkaunot viņa statusu, radīt šaubas par viņa cieņu, godīgumu, taisnīgumu un diskreditēt Nacionālos bruņotos spēkus.
- ▷ Par visu, kas varētu kaitēt valstij un NBS, ārkārtas notikumiem, priekšnieku un vecāko pavēlēm vai aizrādījumiem, militārās disciplīnas, administratīviem un citiem pārkāpumiem karavīrs nekavējoties ziņo savam tuvākajam tiešajam komandierim (priekšniekam).
- ▷ Vispārīgie karavīru pienākumi:
- ▷ Karavīrs attur citus karavīrus no necienīgas rīcības, kā arī atbalsta komandieri (priekšnieku) un vecākos kārtības un disciplīnas uzturēšanā.

- ▷ Karavīrs ievēro vispārējos ētikas principus un izturas pret cilvēkiem bez diskriminācijas.
- ▷ Karavīrs, pildot profesionālo dienestu, kā arī privātajā dzīvē, tai skaitā interneta vidē, atturas no tādas uzvedības vai rīcības, kas var apkaunot viņa statusu, radīt šaubas par viņa cieņu, godīgumu, taisnīgumu un diskreditēt Nacionālos bruņotos spēkus.
- ▷ Par visu, kas varētu kaitēt valstij un NBS, ārkārtas notikumiem, priekšnieku un vecāko pavēlēm vai aizrādījumiem, militārās disciplīnas, administratīviem un citiem pārkāpumiem karavīrs nekavējoties ziņo savam tuvākajam tiešajam komandierim (priekšniekam).

KARAVĪRA UN ZEMESSARGA FORMAS TĒRPI, ATŠĶIRĪBAS ZĪMES

- ▷ Tikai karavīrs (atvaļināts karavīrs) ir tiesīgs valkāt karavīra formas tērpu un atšķirības zīmes. Zemessargam, pildot dienesta pienākumus, jābūt klāt dienesta apliecībai un jāvalkā karavīra formas tērps ar atšķirības zīmēm.
- ▷ Nacionālo bruņoto spēku karavīra kaujas, ikdienas, svētku un ceremoniālo formas tērpu aprakstu, šo formas tērpu komplektējošās sastāvdaļas un papildu elementus, kā arī pie šiem formas tērpiem nēsājamo kokaržu, dienesta pakāpju un uzvārda atšķirības zīmju aprakstu nosaka Ministru kabinets. Citu karavīra formas tērpa veidu, šo formas tērpu komplektējošo sastāvdaļu, papildu elementu un atšķirības zīmju aprakstu un valkāšanas kārtību nosaka aizsardzības ministrs.
- ▷ Karavīrs aktīvā dienesta laikā, kā arī pildot darba pienākumus Jauksardzes centrā valkā karavīra formas tērpu un atšķirības zīmes un atkarībā no saņemtā uzdevuma nēsā paredzētos ieročus un uzkabi.
- ▷ Karavīrs no dienesta pienākumu pildīšanas brīvajā laikā var valkāt arī civilapģērbu. Vienības komandieris (priekšnieks) atļauj karavīram valkāt civilapģērbu dienesta pienākumu pildīšanas laikā, ja to prasa dienesta uzdevumi.

- Karavīram, atrodoties ārvalstīs, aizliegts valkāt karavīra formas tērpi, izņemot gadījumu, ja viņš ārvalstīs pilda tādus dienesta uzdevumus, kuros ir paredzēta karavīra formas tērpa valkāšana.

STARPTAUTISKIE KARA LIKUMI

- Ikviens ANO dalībvalsts starptautiskajā arēnā apņemas nelietot draudus vai spēku pret valsts teritoriālu vienotību un tās politisko neatkarību /ANO Statūti 2.panta 4.punkts./;
- Ja bruņots uzbrukums tiek vērsts pret valsti, tā ir tiesīga uz individuālo vai kolektīvo aizsardzību. Šādos gadījumos valsts ir tiesīga pielietot spēku;
- Starptautiskās humanitārās tiesības vienādi attiecas uz visām bruņotā konflikta pusēm, neatkarīgi no tā, kura puse ir atbildīga par konflikta izraisīšanu;

Starptautiskā humanitārā tiesības reglamentē:

- ▷ Attiecības starp bruņota konflikta pusēm;
- ▷ Kara vešanas metožu izvēli;
- ▷ Civiliedzīvotāju un to īpašuma aizsardzību;
- ▷ Kaujinieku un nekaujinieku, kā arī slimo un ievainoto un citu aizsargājamo personu statusu bruņotā konflikta laikā, to tiesības un pienākumus;
- ▷ Neitrālo valstu tiesības un pienākumus bruņota konflikta laikā;
- ▷ Attiecības starp bruņotā konfliktā iesaistītajām valstīm un neitrālajām valstīm.

DISCIPLINĀR ATBILDĪBAS LIKUMS

Likums nosaka militārās disciplīnas nodrošināšanas kārtību, karavīru un zemessargu disciplināratbildības pamatu un tiem piemērojamos disciplinārsoodus, kā arī kārtību, kādā izskatāmi jautājumi par karavīru un zemessargu saukšanu pie disciplināratbildības.

Likums attiecas uz:

- ▷ aktīvā dienesta karavīriem (turpmāk — karavīri);
- ▷ zemessargiem.
- ▷ Karavīrs vai zemessargs, kas pārkāpis normatīvos aktus vai komandiera (priekšnieka) pavēlē vai rīkojumā noteiktās dienesta prasības, neatkarīgi no dienesta pakāpes un amata saucams pie disciplināratbildības, administratīvās atbildības vai kriminālatbildības, kā arī ir materiāli atbildīgs par nodarīto zaudējumu (kaitējumu).
- ▷ Pie disciplināratbildības karavīru un zemessargu sauc šajā likumā noteiktajā kārtībā. Karavīra vai zemessarga saukšana pie disciplināratbildības neatbrīvo viņu no iespējamās kriminālatbildības un civiltiesiskās atbildības.
- ▷ Par administratīvo pārkāpumu, kas izdarīts saistībā ar dienesta

pienākumu pildīšanu, karavīru un zemessargu sauc pie disciplināratbildības. Nacionālo bruņoto spēku komandieris vai viņa pilnvarots komandieris (priekšnieks) izvērtē administratīvā pārkāpuma saistību ar dienesta pienākumu pildīšanas apstākļiem un ne vēlāk kā divu nedēļu laikā sniedz rakstveida atzinumu kompetentajai valsts institūcijai vai tās amatpersonai, kas konstatējusi administratīvā pārkāpuma faktu.

- ▷ Par administratīvo pārkāpumu, kas izdarīts ārpus dienesta pienākumu pildīšanas, karavīru un zemessargu sauc pie administratīvās atbildības uz vispārīgiem pamatiem.
- ▷ Administratīvā soda piemērošana neizslēdz disciplinārsoda piemērošanu.
- ▷ Militārā disciplīna ir normatīvajos aktos, militārajos reglamentos un ar komandiera (priekšnieka) pavēlēm vai rīkojumiem noteiktās kārtības un norādījumu ievērošana militārā dienesta izpildē un dienesta Latvijas Republikas Zemessardzē (turpmāk — Zemessardze) izpildē.
- ▷ Katrs karavīrs un zemessargs ievēro militāro disciplīnu un nepieļauj tās pārkāpumus. Par militārās disciplīnas ievērošanu katrs karavīrs un zemessargs atbild personiski.

KARAVĪRU APBALVOŠANAS REGLAMENTS

- ▷ Noteikumi "Karavīru apbalvošanas reglaments" nosaka norisi un kārtību, kādā apbalvo karavīrus ar Aizsardzības ministrijas, aizsardzības ministra un Nacionālo bruņoto spēku apbalvojumiem.
- ▷ Karavīru apbalvošana ir viens no karavīru militārās disciplīnas un dienesta pienākumu izpildes kvalitātes augsta līmeņa sasniegšanas, uzturēšanas un motivācijas līdzekļiem.
- ▷ Apbalvojot nav pieļaujams neattaisnots dāsnums vai neattaisnota un pārmērīga stingrība.
- ▷ Karavīrs, AM un tās padotībā (tai skaitā NBS) esošās iestādes darbinieks vai ierēdnis var ieteikt apbalvošanai jebkuru karavīru,

izņemot apbalvošanai ar pirmstermiņa paaugstinājumu dienesta pakāpē.

- ▷ Lēmums par apbalvojuma piešķiršanu un apbalvojuma atbilstību ir subjektīvs, un to pieņem komandieris (priekšnieks) ar attiecīgām apbalvošanas tiesībām.

Komandieris (priekšnieks) nodrošina, ka:

- ▷ karavīrs, pret kuru ierosināta krimināllieta vai notiek dienesta izmeklēšana, netiek ieteikts un nesaņem apbalvojumu izmeklēšanas laikā;
- ▷ netiek apbalvots karavīrs, kuram ir spēkā esošs disciplinārsods;
- ▷ netiek apbalvots karavīrs, kura rīcība dienesta laikā pēc sasnieguma vai dienesta, par kuru ierosināts piešķirt apbalvojumu, ir vērtējama negatīvi, izņemot apbalvojumu par parādīto drošsirdību miera vai kaujas apstākļos.

Karavīru panākumu atzīmēšanai, priekšzīmīgas uzvedības un centības veicināšanai noteikti šādi apbalvojumi:

- ▷ uzslava un pateicība;
- ▷ paaugstinājums dižkareivja (dižmatroža) pakāpē;
- ▷ apliecība instruktoru un kareivju sastāva karavīram par teicamu uzvedību un centību, viņu atvaļinot no aktīvā dienesta;
- ▷ naudas balvas un citas vērtīgas balvas;
- ▷ Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku goda zīmes un goda raksti;
- ▷ personiskais šaujamierocis vai aukstais ierocis – virsniekam;
- ▷ pirmstermiņa paaugstinājums dienesta pakāpē par kaujas vai citiem nopelniem;
- ▷ valsts goda zīmes, medaļas un ordeņi.

MILITĀRĀ DIENESTA LIKUMS

- ▷ militārais dienests — valsts dienesta veids valsts aizsardzības jomā, kuru pilda karavīrs un kurš ietver aktīvo dienestu un dienestu Nacionālo bruņoto spēku rezervē;
- ▷ aktīvais dienests — militārā dienesta tieša izpilde karavīra statusā, kas ietver profesionālo dienestu, militārā dienesta tiešu izpildi mobilizācijas gadījumā un rezerves karavīru militārās mācības;
- ▷ profesionālais dienests — militārais dienests, kuru Latvijas pilsonis pilda brīvprātīgi saskaņā ar profesionālā dienesta līgumu, kas noslēgts starp viņu un Aizsardzības ministriju;
- ▷ rezerves karavīrs — Latvijas pilsonis, kas pēc atvaļināšanas no profesionālā dienesta (līdz šā likuma spēkā stāšanās brīdim — aktīvā dienesta un ierindas dienesta) vai līguma par dienestu Latvijas Republikas Zemessardzē (turpmāk — Zemessardze) izbeigšanas pilda dienestu Nacionālo bruņoto spēku rezervē
- ▷ Karavīrs ir valsts aizsardzībā. Viņa dzīvību, brīvību, godu un cieņu aizsargā likums.
- ▷ Karavīram ir tiesības būt par biedru tādās biedrībās un nodibinājumos, kurām nav politiska rakstura, kā arī dibināt karavīru biedrības un nodibinājumus un piedalīties citos neparlamentāros pasākumos, ja šāda darbība netraucē dienesta pienākumu izpildi.

Karavīram ir aizliegts:

- ▷ veikt politisko darbību, pievienoties arodbiedrībām, organizēt streikus un piedalīties tajos;
- ▷ savienot militārā dienesta pildīšanu ar citu amatu vai darbu, kas nav atļauts ar likumu;
- ▷ būt par citas personas pārstāvi lietās, kas ir saistītas ar vienību (iestādi), kurā viņš ieņem amatu;
- ▷ piedalīties personiski vai ar citas personas starpniecību darījumos, kurus noslēdzot vai izpildot viņš var prettiesiski izmantot savu

dienesta stāvokli vai nonākt interešu konfliktā.

- ▶ Karavīram nav tiesību atteikties no militārā dienesta izpildes reliģisku motīvu dēļ, kā arī izmantot dienesta stāvokli reliģiskās pārliecības uzspiešanai citiem.
- ▶ Karavīra privātīpašums un tā pārvaldīšana nav par šķērslī vai kavēkli militārā dienesta izpildei vai viņa pārvietošanai no vienas vienības uz citu vienību.

KRIMINĀLLIKUMS

Noziegumi pret cilvēci, mieru, kara noziegumi, genocīds:

- ▶ 71.pants. Genocīds
- ▶ 71.1. pants. Aicinājums uz genocīdu
- ▶ 71.2. pants. Noziegumi pret cilvēci
- ▶ 72. pants. Noziegumi pret mieru
- ▶ 73. pants. Masveida iznīcināšanas ieroču izgatavošana, glabāšana, pārvietošana, lietošana un izplatīšana
- ▶ 73.1. pants. Masveida iznīcināšanas ieroču izgatavošanas, glabāšanas, pārvietošanas, lietošanas un izplatīšanas finansēšana
- ▶ 74. pants. Kara noziegumi
- ▶ 74.1. pants. Genocīda, nozieguma pret cilvēci, nozieguma pret mieru un kara nozieguma attaisnošana
- ▶ 75. pants. Varmācība pret iedzīvotājiem karadarbības rajonā
- ▶ 76. pants. Marodēšana
- ▶ 77. pants. Aicinājums uz agresīvu karu
- ▶ 77.1. pants. Prettiesiska piedalīšanās bruņotā konfliktā
- ▶ 77.2. pants. Bruņota konflikta finansēšana
- ▶ 77.3. pants. Vervēšana, apmācīšana un nosūtīšana bruņotam konfliktam

- 78. pants. Nacionālā, etniskā un rasu naida izraisīšana
- 79. pants. Kultūras un nacionālā mantojuma iznīcināšana

Noziedzīgi nodarījumi militārajā dienestā:

- 335. pants. Nepaklausība
- 336. pants. Pavēles neizpildīšana
- 337. pants. Pretošanās priekšniekam un viņa piespiešana pārkāpt dienesta pienākumus
- 338. pants. Vardarbība pret padoto
- 340. pants. Karavīra piekaušana un spīdzināšana
- 341. pants. Varas ļaunprātīga izmantošana un dienesta pilnvaru pārkāpšana.

SARDZES (APSARDZES) REGLAMENTS

Sargs:

Sargs atbild par posteņa un tajā esošo objektu drošību un apsardzību. Sargs ir pakļauts tikai sardzes priekšniekam, sardzes instruktoram un savam sargmainim un pilda tikai viņu pavēles un norādījumus.

Sarga pienākumi:

- zināt un pildīt sarga pienākumus;
- zināt apsardzībā nodoto objektu skaitu, zīmogu un spiedogu numurus, posteņa robežas, kā arī ieroču un speciālo līdzekļu pielietošanas un izmantošanas kārtību;
- sargāt un aizstāvēt posteni. Nepielaist postenim nevienu personu tuvāk par posteņa tabulā norādīto attālumu, izņemot sardzes priekšnieku, sardzes instruktoru, savu sargmaini un amatpersonas, kuras viņi pavada, kā arī sardžu pārraugu;
- pieprasīt un nodrošināt, lai persona pārtrauc prettiesisku darbību postenī un ievēro posteņa tabulā noteikto kārtību;

- ▷ nevienam neatdot ieroci, izņemot personas, kurām viņš pakļauts;
- ▷ neatstāt posteni, kamēr nebūs nomainīts vai noņemts;
- ▷ pastāvīgi virzīties pa norādīto maršrutu, novērot pieejas postenim, kā arī pārbaudīt apsardzes tehniskās sistēmas stāvokli;
- ▷ zināt sardzes transportlīdzekļu un patruļu maršrutus un pārvietošanas laika grafiku, kā arī atšķirības zīmes un signālus;
- ▷ prast lietot posteņa ugunsdzēsības līdzekļus;
- ▷ izsaukt sardzes priekšnieku, atklājot apsardzes tehniskās sistēmas bojājumus vai citas nekārtības postenī;
- ▷ par visiem notikumiem un nepilnībām, kas atklātas postenī vai posteņa tiešā tuvumā un kas traucē vai apdraud posteņa drošību, kā arī par signāliem, kas saņemti no citiem posteņiem, nekavējoties ziņot sardzes priekšniekam un sardzes instruktoram.

LAUKA ADMINISTRĀCIJA

PERSONĪGĀ HIGIĒNA

"Nav kaujas, ko var uzvarēt tikai ar labu higiēnu, bet ir kaujas, ko var zaudēt sliktas higiēnas dēļ!"

Katram karavīram jābūt:

- ▷ Zobu sukai
- ▷ Zobu pastai
- ▷ Šķērītēm
- ▷ Ziepēm
- ▷ Mazgāšanās sūklim
- ▷ Kāju kopšanas piederumiem
- ▷ Vēlams-dušas čībām
- ▷ Skūšanās piederumiem.

Mazgā visu ķermeni vismaz 2x nedēļā (ja smaga fiziska slodze, katru dienu), pievērs uzmanību:

- ▷ Apmatojuma kopšanai.
- ▷ Intīmajai higiēnai
- ▷ Nelieto ziepes visam ķermenim katru dienu (vēlams lietot mazgāšanas līdzekļus ar pH 5,5, ziepes noņem ādas dabīgo aizsargbarjeru).
- ▷ Tīri zobus 2 reizes dienā ar fluoru saturošu zobu pastu;
- ▷ Izmanto tikai savus higiēnas piederumus (sūkļus, šķēres, pēdu vīles u.c.), neaizņemies un neaizdod tos citiem.
- ▷ Pie katras iespējas mazgā un žāvē apģērbu, ja tas nav iespējams vismaz vēdini;
- ▷ Maini un vēdini zābakus pēc iespējas bieži;
- ▷ Novelc zābakus uz nakti un vienmēr, kad to pieļauj taktiskie apstākļi.

FORMASTĒRPA EFEKTĪVA IZMANTOŠANA ATBILSTOŠI LAIKA APS- TĀKĻIEM UN FIZISKAJAI SLODZEI

1. Clean (tīrs) – ekipējumu un apģērbu uztur tīru, maina ze-ķes vismaz reizi diennaktī.

2. Overheating (nepārkarst/neatdzist):

1)Karsts laiks – ģērbjas atbilstoši fiziskajai slodzei: pie ma-zākas slodzes siltāks formastērps, pie lielākas slodzes plā-nāks formastērps – kustībā lietot apģērbu tā, lai nepārkarstu un svīstu pēc iespējas mazāk. Bīstama ir situāci-ja, kad orga-nisms karstā laikā, svelmē un saulē patērē ļoti daudz šķid-ruma, līdz ar to zaudējot vitāli nepieciešamās minerālvielas un sāļus. Tas, protams, notiek visos laika apstākļos, bet kar-stā laikā it sevišķi. Jādzēr daudz ūdens, lai tādējādi varētu atjaunot organisma stabilitāti. Ja jāstrādā smagi, tad jādzēr papildus ūdens daudzums. Latvijas apstākļos tas varētu būt apmēram 3 – 6 litri dienā. Alkoholū nedrīkst lietot, tam būs daudz negatīvu blakus parādību.

2)Auksts laiks – lai nenosaltu, lieto karstus ēdienus un siltus dzērienus, tas papildinās ķermeņa dzīvotspēju un to sasildīs. Nekad nelieto alkoholu, tas sasilda uz īsu brīdi – asinsvadi no sākuma izplešas un tad strauji sašauri-nās, ķermenis pēc tam ātri atdziest, paliek auksti. Velc piemērotas drēbes – vislabāk no vilnas. Ziemas zābaki nedrīkst spiest kāju. Turi šīs lietas sau-sas, pirms gulētiešanas apmaini ar sausām un mitrās žāvē ar sava ķermeņa temperatūru guļammaisā. Maini zeķes pēc iespējas biežāk. Sevišķi aukstos un vējainos laika apstākļos lieto ķermeņa, sejas, roku, lūpu aizsargājošos krē-mus. Pievērs uzmanību vietām, kas salst visātrāk (pirkstu ga-li, ausis, deguns). Ja ir jāstrādā tā, ka sviedri tek, tad novelc visu lieko nost. Kad pa-liek vēsāk – atkal visu uzvelc. Ja jā-būt nekustīgā stāvoklī, lēnam velc vir-sū papildus drēbes. Vienmēr izstaipi locekļus, kustini kāju pirkstus. Pievērs uz-manību lietām, kas salst visvairāk (pirkstu galu, ausu, de-guna). Sevišķi aukstās un vējainās dienās lieto ķermeņa un sejas aizsargkrēmus. Apakšve-ļas komplektus izmanto atbil-stoši gaisa temperatūrai.

3. Loose (brīvs, nespīests) – ģērbjas tā, lai apģērbs būtu brīvs, lai veidotos gaisa slāņi starp apģērba kārtām.

4. Dry (sauss) – apģērbu uztur sausu, lai apstājoties nesāktos ķermeņa at-

dzišana. Savlaicīgi veic apģērba žāvēšanu. Lietainā laikā lieto lietusskrāpīti. Vienu komplektu formastērpa visu laiku uztur sausu un lieto tikai pie mazas fiziskās slodzes. Izstāstu par apģērba uzturēšanu, lai vienmēr viens formas-
tērpa komplekts būtu sauss, pastāstu par zeķu maiņu, cik svarīgi tām ir būt sausām. Lai formastērpu kaltētu, var izmantot karavīra ikdienā izmantojamās
siltuma avotus, ugunsurs, telts krāsnī-ņa, transporta tehnikas dzinēja sil-
tums, dīzeļsildītāji ar gaisu, paša karavīra ķermeņa siltums izmantojot mazu
formastērpa sastāvdaļu kaltēšanai.

SAGATAVOŠANĀS UZDEVUMAM

IMUMS

1. Solis "I" – ierocis

Notiek ieroča pārbaude un apskatīts stobra kanāls, vai liesmu slāpētājs/
kompensators ir labi nostiprināts. Tiek veikts ieroča funkcionālais tests:

(1) Nodrošina ieroci un nospiež mēlīti (nav klikšķa – kārtībā).

(2) Uzliek drošinātāju uz savrupšāvienu stāvokļa – nospiež mēlīti (ir klikšķis,
viss kārtībā), nospiež mēlīti un tur, atvelk aizslēgu un tur, atvelk aizslēgu
un atlaiž. Atlaižot mēlīti ir kluss klikšķis un nospiežot ir kontrolšāviens – ir
kārtībā.

(3) Uzliek uz stāvokli kārtām, atvelk aizslēgu un nospiež, ja ir kontrolšāviens,
ir kārtībā. Tur mēlīti nospiež un vairākas reizes atvelk un atbrīvo aizslēgu,
ja, atlaižot un nospiežot mēlīti, nav kontrolšāviens – ir kārtībā.

2. Solis "M" – munīcija, saņemšana, pārbaude un pielādēšana:

(1) Pārbauda, vai magazīnas nav bojātas un kustīgās daļas funkcionē.
Bojātās aptveres rada kļūmes šaujot. Ja tajās ir jau salādēta munīcija, tad
pārbaudām to, vai nav lieka, uzdevumam neatbilstoša munīcija (piemēram,
nesajaukt salūtmunīciju ar kaujas vai mācību munīciju).

(2) Izsniegto munīciju pārbauda, vai tā atbilst ierocim, nav sarūsējusi, defor-
mēta, pārkarsusi (ja patrona ir tik karsta, ka to nevar noturēt kailā rokā (virs
60 grādiem pēc Celsija), to ir aizliegts ielādēt magazīnā un ieroča patrontel-
pā, jo var notikt nesankcionēts šāviens).

(3) Izsniegto munīciju salādē atbilstoši dotajam uzdevumam vai dotajām komandiera norādēm/rīkojumiem. Ir dažādi magazīnu pielādēšanas paņēmieni, ar kādu munīciju aptveres pielādēt (piemēram, sākumā un beigās lādē trasējošās patronas, lai, ja nepieciešams, varētu norādīt mērķus, kā arī zinātu par munīcijas izšaušanu).

3. Solis "U" – uzkabe:

(1) Pārbauda uzkabi, komplektāciju, stāvokli. To nokomplektē atbilstoši uzdevumam, pielāgo (medicīnas pakete – soma, aptversomas, somas ūdens blašķēm, kompass, rakstāmpiederumi, kartes, dzirdes un redzes aizsardzība, ja ir. Pārbaudi, vai visas siksnas, lences, rāvējslēdzēji, spraudes darbojas un ir kārtībā, ja nepieciešams, ar izolācijas lenti salabo tās).

(2) Pārbauda uzkabē esošā ekipējuma stāvokli, piemēram, vai lukturītim ir darbaspējīgas baterijas, dūmu/kaujas granātai drošības gredzens pareizi nostiprināts utt. Beigās katrs palēkā un paklausās, vai kaut kas uzkabē negrab, ja ir atrastas nepilnības, tās nekavējoties ar rīcībā esošajiem līdzekļiem novērš.

4. Solis "M" – maskēšanās:

(1) Maskēšanā izmanto dabīgos un mākslīgos līdzekļus atbilstoši uzdevuma un situācijas specifikai.

(2) Individuālā maskēšanās (maskēšanās krēms, maskēšanās dabīgie un mākslīgie līdzekļi).

(3) Ekipējuma maskēšana – skaņa, forma (ierocis, soma, ekipējums).

5. Solis "S" – sakaru pārbaude:

Šis solis ir atkarīgs no tā, kāda veida sakarus izmantos:

Radiosakari – pārbaudi staciju, pārbaudi barošanas avotu, pievieno pilnu, sagatavo staciju darbam, uzstādi atbilstošu frekvenci un veic sakaru pārbaudi.

INDIVIDUĀLĀS NAKTSMĪTNES UZSLIEŠANA

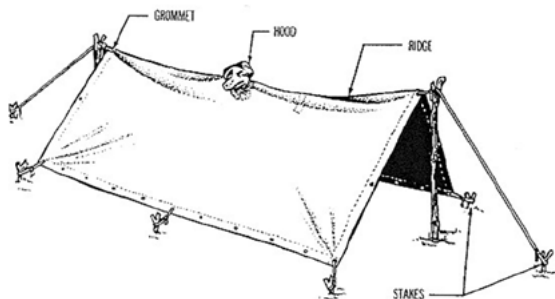

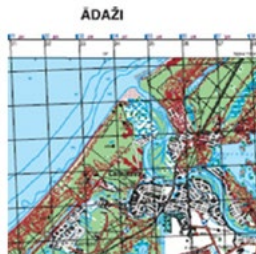
Figure 2. One-man shelter tent, using one poncho.

TOPOGRĀFIJA UN ORIENTĒŠANĀS

KARTES STRUKTŪRA

Topogrāfijas karte ir zemes virsas samazināts vizuāls attēlojums cilvēkam viegli uztveramā veidā, kurš parāda, kā konkrētā vietā izvietojas dažādi objekti. Reālos objektus kartē attēlo samazinātos izmēros ar īpašiem apzīmējumiem.

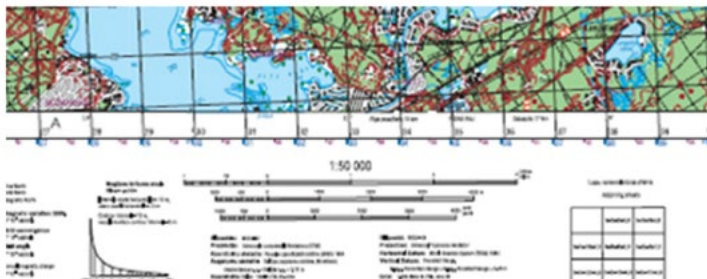
Par kartes nosaukumu pieņem lielākās vai nozīmīgākās apdzīvotās vietas nosaukumu.

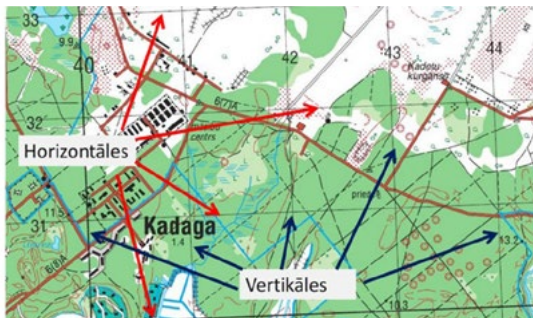
Kartes mērogs atrodas lapas apakšējā malā pa vidu.

Kartes mērogs dots skaitliskā un grafiskā veidā.

Skaitliskais mērogs ir attāluma uz kartes attiecība pret attālumu apvidū.

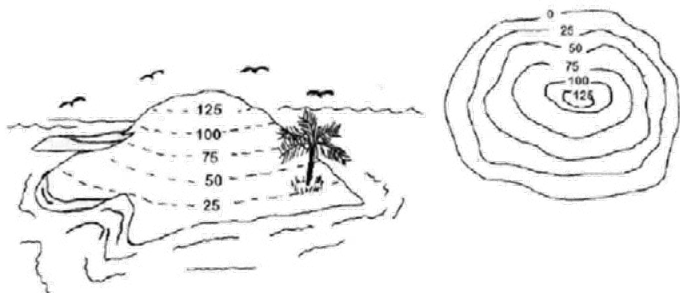

Koordinātu tīkls ir kvadrātveida tīkls, kurš sastāv no savstarpēji krustojošām vertikālām un horizontālām melnām līnijām, kuras uzdrukātas uz topogrāfiskās kartes.

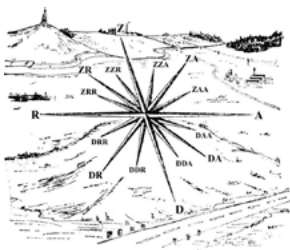

Vietām Zemes garoza ir kalnaina, bet citviet – līdzena.

Zemes virsmas veidojumus sauc par reljefu.

Debespuses ir kopējs apzīmējums ziemeļu, dienvidu, austrumu un rietumu virzieniem.

KARTES MĒROGS

Biežāk izmantotās militārās kartes ir mērogā:

1:25 000 - 1cm uz kartes atbilst 250 m dabā

1:50 000 - 1cm uz kartes atbilst 500 m dabā

Piemērs:

Karte: 1:50 000

1 mm uz kartes = 50 m dabā.

Attālums uz kartes ir 23 mm.

Lai uzzināt attālumu dabā – X m, var izmantot šādu formulu:

$$x = \frac{23mm \times 50m}{1mm} = 1150m$$

TOPOGRĀFISKIE APZĪMĒJUMI

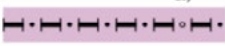
Katram apvidus objektu slānim ir izstrādāti un sagrupēti atbilstoši topogrāfiskie apzīmējumi, tos izceļ ar raksturīgām krāsām:

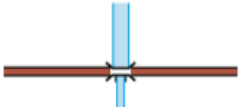
3. Reljefam ir izvēlēta brūna krāsa.
4. Hidrogrāfijai (ūdeņiem un to elementiem) – zila.
5. Augu valstij – zaļa.
6. Apbūvei – melna.
7. Atklātiem laukumiem – balta.

Lai atvieglotu karšu lasīšanu, daudzi topogrāfiskie apzīmējumi veidoti atbilstoši attiecīgo apvidus objektu izskatam (piemēram, dūmeņi, torņi, atsevišķi koki u.c.). Vienu un to pašu apvidus objektu apzīmējumi dažādu mērogu topogrāfiskās kartēs ir vienādi pēc izskata, bet var atšķirties pēc apzīmējumu izmēriem.

LINEĀRIE

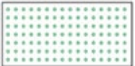
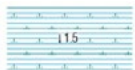
	Visu laika apstākļu autoceļš ar cieta segumu, daudzjoslu autoceļš ar sadalošo joslu vai nožogojumu nodalītām kustības plūsmām.
	Ceļu pārvada mezgls mērogā.

	Visu laika apstākļu autoceļš ar vieglu segumu, autoceļš ar brauktuvi, kas platāka par 7 m (ieskaitot), nostiprinātu pamatni, vieglu segumu (grants).
	Autoceļa indekss - starptautiskais ceļš.
	Autoceļa indekss - valsts galvenais ceļš.
	Autoceļa indekss - valsts 1. šķiras ceļš.
	Labu vai sausu laika apstākļu autoceļš ar vieglu segumu – uzlabots zemesceļš.
	Labu vai sausu laika apstākļu autoceļš bez seguma –zemesceļš.
	Labu vai sausu laika apstākļu autoceļš bez seguma –lauku un meža ceļš.
	Dzelzceļš – ar vienu sliežu ceļu.
	Dzelzceļš – ar diviem vai vairākiem sliežu ceļiem.
	Stacija – stacijas ēka blakus sliedēm.
	Šaursliežu dzelzceļš, tramvaja līnija.
	Augstsprieguma elektropārvades līnija.
	Valsts robeža.
	Militāra poligona robeža.

	Metāla, mūra nožogojums.
	Kanalizēta ūdenstece – šaurāka par
	Kanalizēta ūdenstece – no 3 līdz 5
	Kanalizēta ūdenstece – no 5 līdz
	Aizsprosts – pārbraucams ārpusmēroga.
	Ūdensvads – virszemes.
	Krauja.

PLATĪBAS

	Mežs – skujkoku.
	Mežs – lapu koku.
	Mežs – jaukts.
	Skrajmežs (nīkulīga kokaudze).
	Rets mežs.

	Izdegums.
	Jaunaudze, kokaudzētava, izcirtums.
	Pārpurvojies mežs.
	Krūmājs.
	Augļu dārzs.
	Pļava
	Necaurejams vai grūti caurejams purvs ar sūnāju, dziļums 1,5 m.
	Caurejams purvs ar melnrāju.
	Smiltājs.

PUNKTVEIDA

	Valsts ģeodēziskā tīkla punkts, 96,7 – augstuma atzīme.
	Ģeodēziskais punkts uz baznīcas, ārpusmēroga.
	Atsevišķa ēka, ārpusmēroga.
	Nozīmīga ēka, ārpusmēroga.
	Dievnams, ārpusmēroga baznīca.
	Dzīvojama apbūve, ārpusmēroga.
	Drupas, ārpusmēroga.
	Dūmenis, 53 – dūmeņa augstums.
	Rūpniecisks objekts ar dūmeni, ārpusmēroga, 53 – dūmeņa augstums, metāls.
	Pagrabs, bunkurs.
	Torņveida būve, kapitāla, 60 – augstums, ūd. – paskaidrojošais uzraksts.

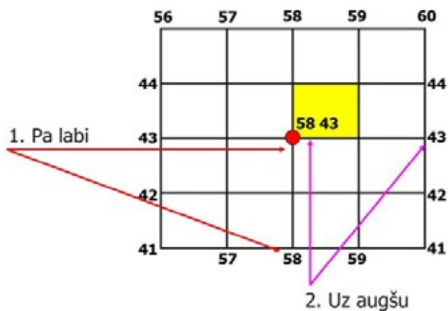
	Torņveida būve, vieglas konstrukcijas, 60 – augstums.
	Degvielas, gāzes, ķīmisko produktu tvertne, krātuve, ārpusmēroga, nafta.
	Termoelektrostacija, ārpusmēroga.
	Transformators, ārpusmēroga elektroapakšstacija.
	Komunikācijas tornis, masts.
	Lidlauks.
	Slimnīca, ārpusmēroga.
	Ūdensdzirnavas.
	Vēja dzinējs.
	Vējdzirnavas.
	Siltumnīca, ārpusmēroga.

	Kempings.
	Piemineklis, skulptūra.
	Kūdras ieguves vieta.
	Mežniecība.
	Kapsēta bez apmežojuma, ārpusmēroga.
	Kapliča.
	Stadions, sporta laukums, mērogā.
	Avots.
	Aka.
	Notekūdeņu attīrīšanas iekārta.
	Ārpusmēroga ūdenskrātuve, ūdens savākтуve, atklāts peldbaseins.

	Bāka.
	Krasta navigācijas zīme.
	Atsevišķs akmens.
	Akmeņu krāvums.
	Kurgāns, paugurs, ārpusmēroga.
	Bedre.
	Ieeja alā, grotā.
	Karjers, ārpusmēroga.
	Caurteka.

KOORDINĀTU NOTEIKŠANA

4-ciparu koordinātes

8-ciparu koordinātes

VIRZIENA LENĶIS (Direkcijas lenķis)

AZIMUTS

Azimuta noteikšana

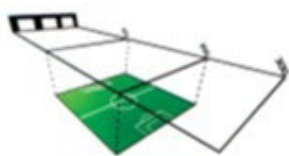

ATTĀLUMA NOTEIKŠANA

"Vienību metode"

Paredzot, ka apvidus starp karavīru un objektu ir labi pārredzams, šajā distancē var ievietot vairākus sīkākus, jums labi pazīstamus attālumus (vienības).

Tas varētu būt futbola laukuma garums, attālums starp elektrības stabiem u.c., bet šiem attālumiem jābūt labi pazīstamiem.

Ja karavīram nav iestrādājusies šāda attāluma izjūta, tad tā ir jātrenē lietojot 100 m distanci.

ATTĀLUMA NOTEIKŠANA UZ KARTES

1. Mērogs 1:10 000. Skaitlis 1 apzīmē 1cm attālumu kartē. Skaitlis 10 000 atbilst šim attālumam cm dabā. Tātad, 1cm ir 10 000 cm dabā.
2. Lai attālumu dabā no cm izteiktu metros, skaitlim 10 000 jānosvītro divas pēdējās nulles, jo vienā metrā ir 100 cm - skaitlis ar divām nullēm.
3. Mērogā 1:10 000 1 cm kartē = 100 m dabā.
4. Pirms mērīšanas, karti novieto uz līdzenas virsmas.
5. Taisnu un garu līniju mērīšanai izmanto lineālu.
6. Līnijas sākuma punktu savieno ar lineāla 0 atzīmi, pie līnijas galapunkta no lineāla nolasa mērījumu cm.
7. To reizini ar mēroga lielumu un pieraksta metros vai kilometros.

Triangulācijas metode

8. Ar kompasu nosaka azimutu uz 2 - 3 orientieriem.
9. Noteiktos azimutus pārveido pretējos azimutos. Ja grādi ir līdz 180, tad pieskaitām 180. Ja grādi ir virs 180, tad atņemam 180.
10. Lai azimutu atliktus uz kartes, jāņem vērā magnētiskā novirze. Azimutam pieskaitot magnētisko novirzi, iegūstam direkcijas leņķi.
11. Šos direkcijas leņķus sasaista ar attiecīgajiem orientieriem un veic līniju krustošanu.

Vieta kartē, kur direkcijas leņķi krustojas ir mūsu atrašanās vieta.

SAKARU MĀCĪBA

NATO FONĒTISKAIS ALFABĒTS

A	ALFA	N	NOVEMBER	Ā	ĀDAŽI
B	BRAVO	O	OSCAR	Č	ČIEKURI
C	CHARLIE	P	PAPA	Ē	ĒDOLE
D	DELTA	Q	QUEBEC	Ģ	ĢERMĀŅI
E	ECHO	R	ROMEO	Ī	ĪLENI
F	FOXTROT	S	SIERRA	Ķ	ĶEMERI
G	GOLF	T	TANGO	Ļ	ĻAUDONA
H	HOTEL	U	UNIFORM	Ņ	ŅUJORKA
I	INDIA	V	VICTOR	Š	ŠANHAJA
J	JULIET	W	WHISKEY	Ū	ŪDELE
K	KILO	X	X-REY	Ž	ŽĪGURI
L	LIMA	Y	YANKEE		
M	MIKE	Z	ZULU		

0	ZERO	5	FIVE
1	ONE	6	SIX
2	TWO	7	SEVEN
3	THREE	8	EIGHT
4	FOUR	9	NINE

SAKARU PĀRBAUDES PROVĀRDI

Provārds	Nozīme	Provārds	Nozīme
LOUD	Stiprs	CLEAR	Skaidrs
GOOD	Labs	READABLE	Salasāms
WEAK	Vājš	DISTORTED	Izkropļots
VERY WEAK	Ļoti vājš	WITH INTERFERENCE	Ar traucējumiem
NOTHINGHEARD	Neko nedzird	NOT READABLE	Nav salasāms

Kur, piemēram LOUD – nozīmē signāla stiprumu, bet CLEAR – nozīmē informācijas salasāmību.

Sakaru pārbaudes procedūra

Veicot sakaru pārbaudi, jānosauc izsaukamā kods (divas reizes), savs kods, izsaukuma mērķis vai atbilde, beidzot pārraidi ar provārdiem OVER vai OUT.

Piemērs:

BRAVO, BRAVO – This is ALFA, Radio check - Over

ALFA – This is BRAVO – You are loud and clear - Over

BRAVO – This is ALFA – You are loud and clear as well - Out

SAKARU PROCEDŪRAS VĀRDI

Procedūras vārds	Nozīme
THIS IS	Identificē sevi
OVER	Ziņojuma beigas, bet nepieciešama atbilde
RADIO CHECK	Kāds ir mana signāla stiprums un salasāmība
OUT	Ziņojuma beigas, izeju no sakariem
MESSAGE FOLWS	Oficiāls ziņojums, kuru ir nepieciešams pierakstīt
SEND YOUR MESSAGE	Sūti savu ziņojumu esmu gatavs pierakstīt
MESSAGE	Man ir ziņojums tev
SEND	Sūti savu ziņojumu
FIGURES FALOWS	Identificē ka sekos cipari
GRID FALOWS	Identificē ka sekos koordinātes
I SPELL	Es nosaukšu pa burtiem sekojošos vārdus, lietojot fonētisko alfabētu
SAY AGAIN	Atkārtu savu ziņojumu
READ BACK	Atkārtu ziņojumu, kuru es tev esmu nolasījis
I READ BACK	Es atkārtāju tavu ziņojumu
WILCO	Tavu ziņojumu saņēmu, sapratu, izpildu
CORRECT	Ziņojuma atkārtojums, vai daļa no tā ir vienāda ar to kas tika nosūtīta
CORRECTION	Ziņojums, jeb daļa no tā tika nosūtīta nepareizi un tūlīt tiks labota
NEGATIVE	Nē, nepareizi

VERIFY	Pārliecinies par sava ziņojuma pareizību
I VERIFY	Esmu pārliecināts , par sava ziņojuma precizitāti
SILENCE	Izsludina Radio klusumu ēterā
WAIT	Man ir jāpārtrauc uz īsu brīdi, bet es to turpināšu
I SAY AGAIN	Atkārtotu savu ziņojumu vai ziņojuma daļu
RELAY (TO)	Pārraidī ziņojumu uz norādīto staciju
ROGER	Saprātu tavu ziņojumu
SPEAK SLOWER	Samazini ziņojuma raidīšanas ātrumu
FLASH	Steidzams ziņojums, neiejaukties
TO	Norāda adresātu
FROM	Norāda no kā sekos ziņojums

LAUKA KAUKAS IEMAŅAS

INDIVIDUĀLĀ MASKĒŠANĀS

Vai objektu ir viegli vai grūti redzēt, tas ir atkarīgs no dažādiem faktoriem un galvenie no tiem ir:

FORMA – dažas lietas var atpazīt uzreiz pēc tai raksturīgas formas, īpaši ja tās kontrastē ar apkārtni.

Trīs saskatāmas formas kuras jāslēpj lai nomaskētos/noslēptos ir:

- ▶ nenomaskēts/nenoslēpts karavīra profils.

- ▶ gluda, apaļais ķiveres pauris.

- ▶ ķiveres malas līnija.

SILUETS – jebkurš objekta siluets, kas kontrastē uz apvidus fonu ir viegli pamanāms. Vienveidīgs/līdzens fons, tāds kā ūdens, lauks, vai vissliktāk debess fons ir bīstams. Siluetu var pamanīt arī uz citas krāsas fona. Priekš maskēšanās/slēpšanās jāizvēlas nelīdzens fons, tāds kā krūmi, dzīvžogi, koki vai nelīdzens apvidus.

VIRSMĀ – ja objektam ir virsma, kas kontrastē ar tās aizmugures fonu, ir viegli pamanāma. Ķiveres spīdīgā virsma kontrastē ar vairums fonu un to vajadzētu nomaskēt/noslēpt izmantojot palīglīdzekļus – pārvalks. Arī blašķe un lāpstīņa jāieliek apvalkos.

Augstāk minētos faktoros vislabāk parādīt, ja aizmugurē atrodas balts fons – siena.

ĒNA – Saulesgaisma spīd uz objekta un tas met/rada ēnu. Maskējoties/slēpjoties turaties pēc iespējas vairāk ēnā. Ēna sniedz aizsegu no pretinieka redzes lauka un tajā jūs varēsiet būt droši, ka tā jūs nenodos. Atcerieties, ka saule kustas, tātad arī ēna.

REGULARITĀTE – dabā nekas nav regulārs, neaug ar vienādām atstarpēm kā piemēram parkā vai alejās stādīti koki un apcirptie krūmi. Ja jūs redzat kādus regulārus objektus, tātad tas ir cilvēku roku veidots. Izvairieties no tādām vietām. Izvairieties iet ar regulārām atstarpēm.

KUSTĪBA – Acis ir radušas reaģēt uz kustībām (ārsts kustina pirkstu jūsu acu priekšā). Īpaši pēkšņas kustības. Kustībai jābūt lēnai un piesardzīgai. It sevišķi patrulējot.

Individuālās maskēšanās principi

MĒRĶU NORĀDE

"Orientiera metode".

- ▷ Lai norādītu grūtāk identificējumu mērķi, izmantojam piesaistes punktu.
- ▷ Ja situācija pieprasa, tad lietojam vārdus **Zemāk!** un **Augstāk!**.
- ▷ Mērķa noteikšana ar "Orientiera metodi" sastāv no 4 daļām.

1 piemērs:

- ▷ "300(attālums)
- ▷ Jaunaudze (piesaistes punkts)
- ▷ mazliet pa labi (virziens no piesaistes punkta)
- ▷ mazs krūms (mērķis)".

2 piemērs:

- ▷ "300 (attālums)
- ▷ jaunaudze (piesaistes punkts)
- ▷ mazliet pa labi un zemāk (virziens no piesaistes punkta)
- ▷ mazs krūms (mērķis).

"Pulksteņa metode".

- ▷ Mērķa noteikšana ar "Pulksteņa metodi" sastāv no 4 daļām:
Virziens; Attālums; Mērķa apraksts; Orientieris (ja nepieciešams).

Jakādsnovienībasneredzpretiniekuviņšpārvietojaspalabi/kreisimainotpozīciju līdz ierauga pretinieku. Pats efektīvākais veids, kā pretinieku pamanīt ir pielīst pie tā, kurš redz pretinieku, noskaidrojot kur tas ir, pēc tam ieņemt savu pozīciju. Līdz pirmajam šāvienam visas komandas tiek dotas ar rokas signāliem, bet pēc pirmā šāviena visas komandas tiek dotas skaļi un **Dublējot**.

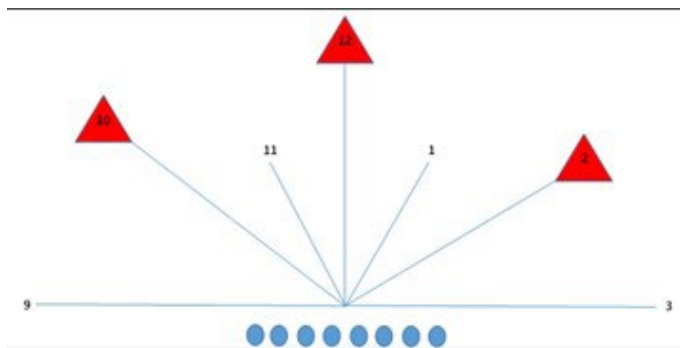
1 Piemērs:

- ▷ Pretinieks uz diviem (dod virzienu no vienības vidus).
- ▷ Attālums 50 m. (nosaka attālumu līdz pretiniekam).

- Viens strēlnieks (veic mērķa aprakstu).

2 Piemērs:

- Pretinieks uz deviņiem (virziens)
- 200 (attālums)
- Ložmetējnieka ligzda (mērķa apraksts)
- No paugura, 2 pirksti pa labi (ja nepieciešams).

ROKU SIGNĀLI

Celties

Kolonnā pa vienam

Kolonnā pa divi

Ķīlis

Ķēde

Distance

Virziens

Uzsākt kustību

Ātrāk

Tikšanās vieta

Riņķveida aizsardzība

Stāt

Sastingt

Notuities. Nogulties

Sapulcēties

Ienaidnieks

Savējie. Viss kārtība.

Izlūkot

Pārvarams šķērslis

Nepārvarams šķērslis

Dzirdu

Redzu

Vietnieks

Komandieris

Sedzu

Slēpnis

Ložmetējs

Granātnetējs

RINK

leņemsana:

Minimētējs

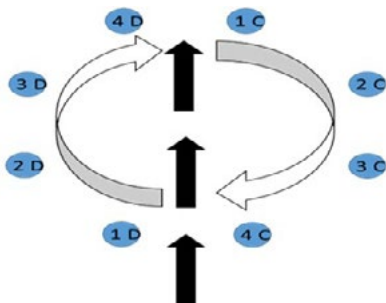
Mediķis

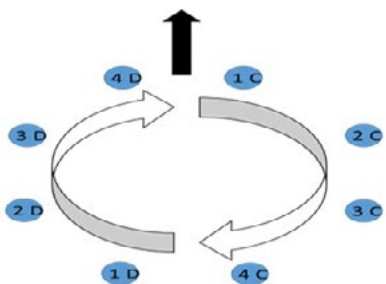
Sakarnieks

Izie-

šana:

REAKCIJA UZ PRETINIEKU UGUNI

Vie-
nībai
n o -
nākot
kon-
taktā
a r
preti-
nieku
rīko-
j a s
seko-
joši:

1. Atklāj pretuguni;
2. Nodrošina 360 grādu drošību;
3. Identificē mērķi;
4. Priekšdarbi kaujai;
 - a. Mērķa norāde;
 - b. Uguns kontroles pavēle;
 - c. Lēmuma pieņemšana par turpmāko rīcību (uzbrūkam vai atkāpjamies)
 - d. Ātrā kaujas pavelē;
5. Ugunspunkta iznīcināšana vai Kontakta laušana;
6. Reorganizācija.

UGUNS KONTROLES PAVĒLE

UKP secība:

To dod noteiktā secībā, un burtu salikums **GAMU** ļaus to vieglāk atcerēties.

"G" - Grupa - norāda, kam tiek dota pavēle (nodaļa, grupa, Ložmetējnieks-pāris, Strēlnieks.

"A" - Attālums - attālums līdz mērķim.

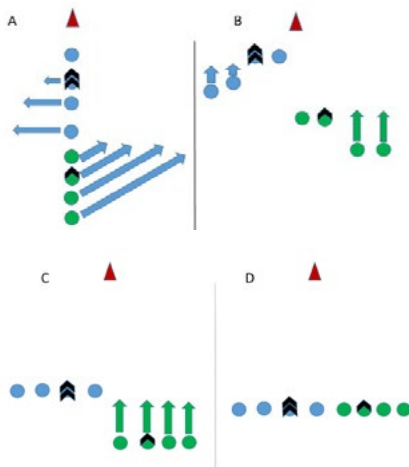
"M" - Mērķa norādīšana – norāda, kurā virzienā skatīties un ko meklēt.

"U" - Uguns veids – norāda, kādā veidā šaut (nomācošā, savrupšāvieniem, plānotā, kārtām).

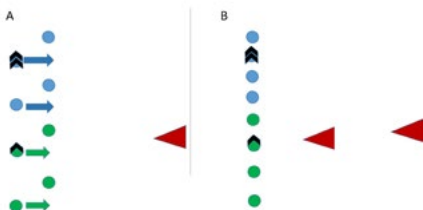
Pavēli noslēdz ar komandu "UGUNI".

FORMĀCIJU VEIDI/IZVĒRŠANĀS

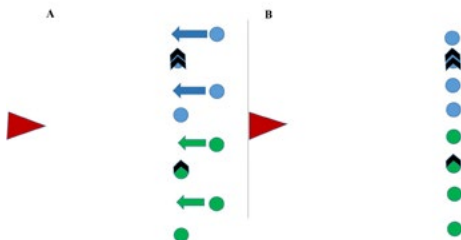
Kolonnā pa vienam, kontakts no priekšas

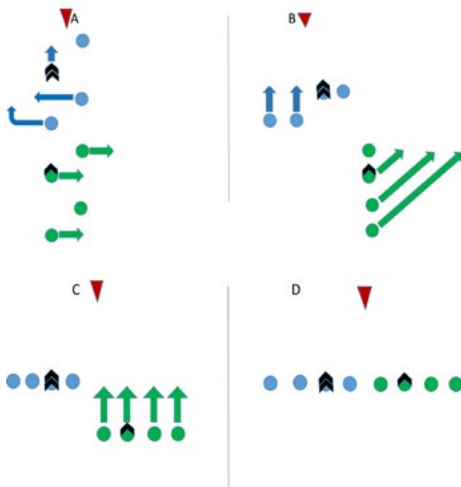
Kolonnā pa divi, kontakts no labās

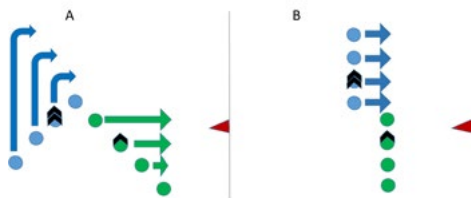
Kolonnā pa divi, kontakts no kreisās

Kolonnā pa divi, kontakts no priekšas

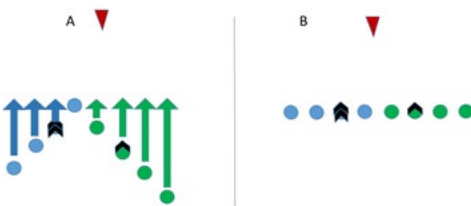
Ķīlis, kontakts no labās

Ķīlis, kontakts no kreisās

Ķīlis, kontakts no priekšas

ĀTRĀ KAUKAS PAVĒLE

Ātro kaujas pavēli (AKP) dod situācijas kad laika ir maz ienaidnieks atrodas netālu, darbības apstākļi kopumā ir zināmi.

Ātrajā kaujas pavēlē iekļauj:

1. Situācija;
 - a. Savējie spēki;
 - b. Pretinieka spēki;
2. Pamatuzdevums
3. Realizācija;
 - a. Operācijas būtība (darbību apraksts);
 - b. Uzdevumi grupām, NKV, speciālistiem "ložmetējnieks", "granātmētējnieks" (jau zināmi iepriekš)
4. Komandas un signāli. (tiek atrunāti un trenēti nodarbībās)
 - a. Uguns atbalsta pārņemšanas signāls;
 - b. Uguns atbalsta ievilkšana.

Piemērs:

1. Nodaļa, pretinieks uz 12 - 100;
2. Uzbrūkam frontāli;
3. "Delta" atbalsta, "Charlie" trieciena;
 - Sagatavoties nospiedošam ugunīm...
 - (pēc 10 - 15 sek.) Nospiedošo.... UGUNĪ
 - Manevra sakums.

PATRULBĀZE

